

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-99 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 09-39/954-240
Karar Tarihi : 26.8.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Mert KARAMUSTAFAOĞLU, Tuğçe KOYUNCU

C. ŞİKAYET EDEN: Aydın MERGEN
Temsilcisi: Av. İsa UYSAL
Namık Kemal Mah. Tıkır Sok. No:6 Köprübaşı/Manisa

20 **D. HAKKINDA İLK İNCELEME**
YAPILAN : Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:33-37 Maslak 34398 İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Petrol Ofisi A.Ş. lehine tesis edilen 13.06.2000 tarihli intifa hakkının terkin talebi.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle;

- Mehmet Mergen'in maliki olduğu taşınmaz üzerinde Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) lehine 3.9.1997 tarihli resmi senetle 15 yıl süreyle intifa hakkı tesis edildiği, daha sonra söz konusu intifa hakkının terkin edilerek, 13.6.2000 tarihli resmi senetle yine POAŞ lehine bu defa 18 yıl süreyle intifa hakkı tesis edildiği,
- 30 - POAŞ'ın intifa hakkı tesisine neden olan sözleşmedeki edimlerini yerine getirmediği, Mehmet Mergen'e kredi kullandırmadığı ve malzeme sağlamadığı,
- Mehmet Mergen maliki olduğu taşınmaz üzerinde POAŞ bayisi olarak akaryakıt satış istasyonu işletmekteyken, taşınmazı ve akaryakıt satış istasyonunu başvuru sahibi Aydın Mergen'in satın aldığı,
- Bu nedenle, başvuru sahibi Aydın Mergen'in bakımsız bir akaryakıt istasyonu satın almak zorunda kaldığı,
- Aydın Mergen'in bu iş için Yavuzlar Petrol Ltd. Şti.'yi kurarak POAŞ'ın göndermiş olduğu akaryakıt bayilik sözleşmesini söz konusu şirket temsilen imzalayarak POAŞ'a gönderdiği,
- 40 - Ancak POAŞ'ın, eski malik'in borçlarının Aydın Mergen tarafından kabul edildiğine dair taahhüname imzalanmadan kendilerinin bayilik sözleşmesini imzalamayacağını belirttiği,
- POAŞ'ın çok ağır şartlar ileri sürmesi nedeniyle akaryakıt da alınamadığından işyerini kapatmak zorunda kaldıkları,
- İntifa hakkının çekilmez bir hal aldığı ve terkin için başvuru yapma zorunluluğu doğduğu,

belirtilerek 13.06.2000 tarihli intifa hakkının terkin talep edilmiştir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 29.6.2009 tarih ve 4491 sayı ile giren bildirim üzerine, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 12.8.2009 tarih ve 2009-1-99/İİ-09-MK sayılı İlk İnceleme Raporu, 18.8.2009 tarih, REK.0.05.00.00-110/169

sayılı Başkanlık önergesi ile 09-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Mehmet Mergen ile POAŞ arasındaki akaryakıt bayilik sözleşmesi ve POAŞ lehine 18 yıl süreyle geçerli olmak üzere tesis edilen 13.6.2000 tarihli intifa hakkından oluşan rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğ ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında olduğu,
 - 18.9.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan “rekabet yasağına dayalı dikey ilişki”nin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir durum olması halinde 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebileceği,
 - Rekabet Kurumunun intifa hakkını terkin etme yetkisinin bulunmadığı, bu hususun Hukuk Mahkemelerinin görev alanı içinde olduğu,
- görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

70 Dosyadaki bilgilere göre, Mehmet Mergen’in maliki olduğu taşınmaz ile ilgili olarak POAŞ ile önce 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere 3.9.1997 tarihinde İntifa Hakkı Sözleşmesi imzalandığı, daha sonra bu intifa hakkının terkin edilerek yine POAŞ lehine 13.6.2000 tarihinden itibaren 18 yıl süreyle intifa hakkı tesis edildiği ve Mehmet Mergen ile POAŞ arasında 25.8.2006 tarihinde istasyonlu bayilik sözleşmesi imzalandığı anlaşılmaktadır. (Söz konusu bayilik sözleşmesi ekinde yer alan 22.06.2000 tarihli Taahhütname nedeniyle, taraflar arasındaki bayilik ilişkisinin 22.06.2000 tarihinden itibaren başladığı düşünülmektedir.). Bununla birlikte söz konusu taşınmazın 23.1.2009 tarihinde Aydın Mergen tarafından satın alındığı anlaşılmaktadır.

80 Bilindiği üzere, Rekabet Kurulu 5.3.2009 tarihli “Pol-Pet Petrol Ürünleri Tur. Konaklama ve Din. Tesisleri Ltd. Sti.- Bölünmez Petrolcülük A.S.” ve “Barbaros Akaryakıt San Tic. Ltd. Sti.- Altınbas Petrol ve Ticaret A.S.” kararlarında rekabet yasağına ilişkin olarak yapmış olduğu değerlendirmede, 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan bayilik sözleşmeleri ile bunlarla bağlantılı intifa, kira ve sair sözleşmelerin, “azami hadde indirme” ilkesi gereğince 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanacağına karar vermiştir.

90 Başvuru konusu intifa hakkı, 18 yıl süreyle geçerli olmak üzere 13.6.2000 tarihli resmi senetle tesis edilmiş olup (3.9.1997 tarihli resmi senetle tesis edilmiş olan intifa hakkı terkin edilmiştir.), 18.9.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi beş yılı aşmaktadır. Bu çerçevede, söz konusu intifa hakkı ile POAŞ ve Mehmet Mergen arasında akdedilen Akaryakıt Bayilik Sözleşmesinden oluşan dikey anlaşma bütünü, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliği’yle sağlanan grup muafiyetinden yararlanacaktır. 18.9.2010 tarihine kadar taraflar müzakere ederek mevcut sözleşmeleri sonlandırmak suretiyle, beş yılı aşmayacak şekilde yeni bayilik sözleşmesi ve bu süre ile uyumlu olarak yeni intifa sözleşmesi akdedebilecektir. Bu tarihten sonra taraflar arasında akdedilmiş olan bayilik sözleşmesi ve onunla bağlantılı intifa sözleşmesinden oluşan “rekabet yasağına dayalı dikey ilişki”nin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir

100

09-39/954-240

durum olması halinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebilecektir.

Bununla birlikte, dağıtıcı ile istasyon sahibi arasında hem bayilik hem de intifa sözleşmesi bulunduğundan, muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan taşınmazın Aydın Mergen'e satılmış olması nedeniyle dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkmış olması, muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzamasına yol açmayacaktır. Bu nedenle, başvuru konusu olay bakımından 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde yer alan istisna hükmünden yararlanma imkânı bulunmamaktadır.

110

Diğer taraftan şu hususu da belirtmek gerekir ki, gerek tarafların sözleşmede yer alan yükümlülüklerini yerine getirmediğinden veya intifa hakkının çekilmez hale geldiğinden bahisle, gerekse "Rekabetin Sınırlanmasının Özel Hukuk Alanındaki Sonuçları"nın düzenlendiği Kanunun 56 vd. maddelerindeki geçersizlik hükümleri gereğince bir intifa hakkının terkinini, Rekabet Kurumunun değil Hukuk Mahkemelerinin görev alanı içinde olduğu değerlendirilmektedir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 120 1. Taraflar arasındaki akaryakıt bayilik sözleşmesi ve Petrol Ofisi A.Ş. lehine 18 yıl süreyle geçerli olmak üzere tesis edilen 13.6.2000 tarihli intifa hakkından oluşan rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
2. 18.9.2010 tarihinden sonra taraflar arasında mevcut olan "rekabet yasağına dayalı dikey ilişki"nin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın uzatılmaya zorlanması ya da bu süre sonunda rekabet etmeme şartına son verilmesini engelleyen herhangi bir durum olması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunun taraflara bildirilmesine,
- 130 3. Bununla birlikte intifa hakkının tapudan terkinine karar verme yetkisinin hukuk mahkemelerine ait olduğu hususunda başvuru sahibinin bilgilendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.